

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 1.

У Закону о заштити животне средине о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36 /09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон), у члану 3. став 3. тачка 3) мења се и гласи:

„ 3) *природне вредности* јесу делови природе који заслужују посебну заштиту због своје осетљивости, угрожености или реткости, ради очувања биолошке, геолошке и морфолошке и предеоне разноврсности, природних процеса и екосистемских услуга или ради научног, културног, образовног, здравствено-рекреативног и другог јавног интереса;”

После тачке 3) додаје се тачка 3а) који гласи:

„3а) *предеона разноврсност* јесте структурираност простора настала у интеракцији (међудејству) природних и/или створених предеоних елемената одређених биолошких, климатских, геолошких, геоморфолошких, педолошких, хидролошких, културно-историјских и социолошких обележја;”

Тачка 4) мења се и гласи:

„4) *заштићена природна добра* су заштићена подручја, заштићене дивље врсте и покретна заштићена природна документа;”

Тач. 6) и 7) мењају се и гласе:

„6) *геолошка разноврсност (геодиверзитет)* јесте присуство или распрострањеност разноврсних елемената и облика геолошке грађе, геолошких структура и процеса, геохронолошких јединица, стена и минерала различитог састава и начина постанка и разноврсних палеоекосистема мењаних у простору под утицајима унутрашњих и спољашњих геодинамичких чинилаца током геолошког времена;

7) *биолошка разноврсност (биодиверзитет)* јесте свеукупност гена, врста и екосистема на Земљи или неком јасно одређеном подручју;”

После тачке 7) додају се тач. 7а) - 7бв) које гласе:

„7а) *екосистем са услугама екосистема* - јесте динамички комплекс биоценоза и њиховог неживог окружења који, делујући међусобно као функционална целина, пружају људима бројне користи под називом услуге екосистема.

7б) *еколошка мрежа* - јесте систем просторно блиских или путем еколошких коридора међусобно повезаних еколошки значајних подручја која, уравнотеженом биогеографском распоређеношћу, значајно придонесе очувању природних процеса и биодиверзитета, а чијој функционалности доприносе заштитне зоне које, по потреби, штите еколошки значајна подручја и еколошке коридоре од могућих штетних утицаја из окружења.

7в) *оцена прихватљивости* - јесте поступак којим се оцењује могућ утицај спровођења стратегије, плана, основе, програма, пројекта, радова и активности

(појединачно или у међусобној комбинацији) на циљеве очувања и целовитост еколошки значајног подручја.”

Тачка 20) мења се и гласи:

„20) *отпад* јесте свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава или је неопходно да одбаци;”

У тачки 33а) подтачка (6) речи: „угрожавање ланца исхране” замењује се речима: „погоршање стања екосистема и угрожавање живот света”.

Члан 2.

У члану 4. став 1. тачка 3) после речи: „односно град” додају се речи: „град Београд и градске општине”.

У тачки 4. после заграде додају се речи: „и управљачи заштићеног подручја”

Члан 3.

После члана 10. додаје се назив чланова и чл. 10а – 10в који гласе:

„ Национална стратегија заштите животне средине

Члан 10а.

Планирање и управљање природним вредностима и заштитом животне средине обезбеђује се и остварује спровођењем Националне стратегије заштите животне средине (у даљем тексту: Стратегија). Стратегијом се утврђује дугорочни плански оквир и политика интегралне заштите животне средине.

Стратегија из става 1. овог члана обезбеђује интегралну заштиту животне средине и садржи нарочито:

- 1) визију,
- 2) опис и оцену стања животне средине;
- 3) опште и посебне циљеве и критеријуме за спровођење заштите животне средине у целини и по областима са приоритетним мерама заштите;
- 4) дугорочне и краткорочне мере за постизање општих и посебних циљева;
- 5) кључне показатеље учинака на нивоу општих и посебних циљева и мера, којима се мери ефикасност и ефективност спровођења Стратегије;
- 6) институционални оквир и план за праћење спровођења укључујући носиоце, начин и динамику реализације
- 7) процену финансијских средства за реализацију Стратегија се реализује програмима и акционим плановима који се доносе у складу са посебним законима и одредбама закона који уређује плански систем

По потреби може се извршити ревизија Стратегије пре истека периода за који је донета.

Стратегију доноси Влада, на предлог министарства надлежног за област заштите животне средине, на период од седам година и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Министарство, у складу са одредбама закона који уређује плански систем, у сарадњи са другим надлежним министарствима, припрема извештај о реализацији Стратегије и подноси га Влади.

Акциони план

Члан 10б

Акциони план је инструмент за имплементацију Стратегије, програма и других планских документа у области заштите животне средине

Акциони план из става 1. овог члана може се донети и као саставни део Стратегије, програма и других планских докумената.

Акциони план обавезно садржи опште и посебне циљеве; мере и активности за постизање општих и посебних циљева; институције одговорне за спровођење мера и активности; рокове за завршетак предвиђених мера и активности; потребна средства за реализацију; показатеље учинака на нивоу мера, и по потреби, активности; информације о прописима које би требало усвојити да би се реализовале планиране мере и друге елементе од значаја за реализацију мера и активности.

На захтев Министарства, надлежне институције су дужне да доставе податке и информације од значаја за израду, спровођење и извештавање о реализованим активностима из Акционог плана, у року од 30 дана од достављања захтева.

Програми и планови аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 10в.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у оквиру надлежности утврђених овим и посебним законима, доносе програм заштите животне средине на својој територији, односно локалне акционе планове, у складу са Националном стратегијом, програмима и плановима из чл. 11 и 12. овог закона и у складу са својим интересима и специфичностима.

Две или више јединица локалне самоуправе доносе заједнички програм заштите животне средине ради смањења негативних утицаја на животну средину или из разлога економичности (заједничко управљање отпадом, отпадним водама и сл.).”

Члан 4.

У члану 11. став 2. тачка 1) после речи: „и биолошке” додају се речи: „и предеоне”.

Члан 5.

Чл. 12. и 13. бришу се

Члан 6.

У члану 14. после тачке 4) додаје се тачка 4а) која гласи:
„4а) оцена прихватљивости;”

Члан 7.

У члану 15. став 1. после речи: „ресурса” додају се речи: „и добара”

Члан 8.

У члану 17. додаје се нови став 1. који гласи:

„Заштићена природна добра су заштићена подручја, заштићене дивље врсте и покретна заштићена природна документа.”

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

У ставу 4 речи: „у природном добру” замењују се речима :„подручју”, а речи: „пејзажне” замењују се речју: „предеоне”.

Члан 9.

У члану 20. став 2. реч: „Ако” замењују се речју: „Уколико”, а реч: „уништен” замењује се речју: „нарушен”.

У ставу 3. реч: „уништених” замењују се речју: „нарушених”

Члан 10.

У члану 27. став 1. речи: „њихово распростирање” бришу се.

У ставу 2. реч: „разарати” замењује се речју: „угрожавати”.

У ставу 3. реч: „разарати” замењује се речју: „угрожавати”.

После става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Дивље врсте флоре, фауне и гљива чије се сакупљање из природних станишта, коришћење и промет ставља под контролу, мере за контролу сакупљања, коришћења, откупа и промета тих врста, мере заштите и услове сакупљања, ограничења и забране сакупљања, коришћења и промета, праћење стања популација у природним стаништима ради процене количина заштићених врста чије се сакупљање може одобрити у сезони сакупљања из природних станишта, као и испуњеност услова и начин издавања дозволе за сакупљање, коришћење и стављање у промет заштићених врста, прописује Влада.”

Члан 11.

У члану 28. став 6. тачка 1) после речи: „из мора” додају се речи: „на територију Републике Србије”

Члан 12.

У члану 29. став 3. мења се и гласи:

„Министар прописује упутство о условима и начину складиштења опасних материја које су хемикалије.”

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Упутство из става 3. овог члана не примењује се на опасне материје чији су услови и начин складиштења уређени другим прописима.”

Члан 13.

У члану 30. став 1. после речи: „одлагања отпада” додају се речи: „прекограничног кретања отпада”.

Став 2. мења се и гласи:

„Управљање отпадом се спроводи у складу са начелима који су дефинисани посебним прописом:

- 1) начелом избора најоптималније опције за животну средину
- 2) начелом самодовољности
- 3) начелом близине и регионалног приступа управљању отпадом
- 4) начелом хијерархије управљања отпадом
- 5) начелом одговорности
- 6) начелом „загађивач плаћа”.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Власник и/или други држалац отпада дужан је да поштује хијерархију управљања отпадом у циљу спречавања или смањења настајања отпада, припреме за поновну употребу и рециклажу отпада, коришћења осталих операција поновног искоришћења отпада (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.), односно одлагања отпада као последње опције.”

Члан 14.

У члану 31. став 1. мења се и гласи:

„Заштита од буке у животној средини остварује се у оквиру интегралног система заштите животне средине утврђивањем услова и предузимањем прописаних мера којима се смањује емисија буке у складу са посебним законом.”

Члан 15.

У члану 33. став 1. речи: „ловнопривредне” замењују се речју: „ловне”, а речи: „унапређења рибарства” замењују се речју: „управљања”.

У тачки 1) после речи: „користе” додају се речи: „и осигура право будућих генерација на њихово коришћење;”

Тачка 2) мења се и гласи:

„2) обезбеди заштита и несметано остваривање функција заштићених подручја, подручја еколошких мрежа и очувају станишта дивљих биљних и животињских врста и њихове заједнице;”

Члан 16.

У члану 34. став 1. тачка 1) после речи: „коришћења” додаје се реч: „заштићених”, а речи: „природних добара ” замењују се речима: „подручја, подручја еколошке мреже,”

Члан 17.

Члан 35. мења се и гласи:

„Члан 35.

Стратешка процена утицаја на животну средину врши се обавезно за:

1) све планове и програме који се припремају у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, климатских промена, којима се успоставља оквир за одобравање пројеката одређених прописима којима се уређује поступак процена утицаја на животну средину;

2) све планове и програме који подлежу Оцени прихватљивости за Еколошку мрежу у складу са посебним законом којим се уређује заштита природе; и

3) све планове и програме који се припремају за Мрежну енергију којима се успоставља оквир за одобравање стратешких енергетских пројеката који су одређени као пројекти од интереса за Енергетску заједницу (РЕСИ) и пројекти од заједничког интереса (РМИ) одлуком Министарског савета Енергетске заједнице у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима.

Ако орган надлежан за припрему плана и програма утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину према критеријумима прописаним овим законом стратешка процена врши се обавезно за:

1) све планове и програме из става 1. овог члана којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или мање измене; и

2) све планове и програме који нису наведени у ставу 1. овог члана којима се успоставља оквир за одобравање пројеката.

Стратешка процена утицаја на животну средину мора бити усклађена са другим проценама утицаја на животну средину, као и са плановима и програмима заштите животне средине и врши се у складу са поступком прописаним посебним законом.

За стратегије, планове, програме и основе за које се спроводи поступак стратешке процене утицаја на животну средину поступак оцене прихватљивости за еколошку мрежу се спроводи пре поступка стратешке процене утицаја у складу са посебним законом за област заштите природе, тако да резултат оцене прихватљивости (решење о претходној односно главној оцени прихватљивости) чини саставни део извештаја о стратешкој процени утицаја и обавезујући је за надлежну институцију која доноси односно спроводи стратегију, план, програм или основу.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, одређује врсте планова и програма за које се израђује стратешка процена утицаја.”

Члан 18.

У члану 36. став 2. речи: „природном добру” замењују се речима: „подручју и подручју еколошке мреже”

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„За пројекте за које се спроводи поступак процене утицаја на животну средину поступак оцене прихватљивости за еколошку мрежу се спроводи пре поступка процене утицаја на животну средину у складу са посебним законом за област заштите природе тако да резултат оцене прихватљивости (решење о претходној односно главној оцени прихватљивости) чини саставни део студије о процени утицаја и обавезујући је за извођење пројекта.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 19.

У члану 41. став 2. речи: „и националним програмом заштите животне средине” бришу се.

Члан 20.

У члану 44. став 1. речи: „управљања” замењују се речима: „менаџмента”

У ставу 2. речи: „управљања заштитом” замењују се речима: „менаџмента заштите”

Став 3. мења се и гласи:

„Правна лица, предузетници и организације, која имају успостављен систем менаџмента заштите животне средине могу се укључити у шему еко менаџмента и провере (у даљем тексту: ШЕМА ЕМАС).”

У ставу 4. речи: „систем ЕМАС” замењују се речима: „шема ЕМАС”

У ставу 5. тачка 2) речи: „управљања” замењују се речима: „менаџмента”

Члан 21.

У члану 57. став 1. после речи: „опасног отпада” додају се речи: „изузев у случајевима предвиђених законом којима се прописује управљања отпадом.”

Члан 22.

Глава 4. „Програми и планови” и чл. 64. и 65. бришу се.

Члан 23.

У називу члана 67. после речи: „Садржина” додаје се речи: „санационих”.

У члану 67. став 1. речи: „акциони и” бришу се.

У ставу 2. речи: „акциони и” бришу се.

Члан 24.

Назив члана 68. и члан 68. бришу се.

Члан 25.

У члану 70. став 2. реч: „загађења” замењује се речима: „квалитета чинилаца”.

Члан 26.

Члан 74. став 2. реч: „медијума” замењује се речју: „чинилаца”

Члан 27.

У члану 75а) став 1. после речи: „животне средине” додаје се запета и речи: „и локални регистар извора загађивања”.

Став 2. брише се.

Члан 28.

У члану 76. став 2. речи: „30. маја” замењују се речима: „30. јуна”

У ставу 3. речи: „31. јануара” замењују се речима: „1.марта”

Члан 29.

У Глави VI. ЕКОНОМСКИ ИНСТРУМЕНТИ назив поглавља „1.4. Зелени фонд Републике Србије” брише се.

Члан 30.

Члан 90. брише се.

Члан 31.

Назив изнад члана 90а и члан 90а мењају се и гласе:

„Финансијска средства министарства намењена за заштиту животне средине”

Члан 90а

„Финансијска средства министарства намењена за финансирање припреме, спровођења и развоја програма, пројеката и других активности у области очувања, одрживог коришћења, заштите и унапређивања животне средине, обезбеђена су законом о буџету Републике Србије за текућу годину, на разделу Министарства заштите животне средине (у даљем тексту: средства Министарства).”

Члан 32.

Члан 90б мења се и гласи:

„Средства министарства из члана 90а овог закона додељују се корисницима средстава у сврху финансирања заштите и унапређивања животне средине, а на основу јавног конкурса који објављује Министарство или на основу претходно добијене сагласности Владе.

Корисници средстава из става 1. овог члана су јединице локалне самоуправе, градске општине, предузетници, правна и физичка лица са седиштем, односно пребивалиштем на територији Републике Србије која испуњавају услове за доделу средстава на основу конкурса из става 1. овог члана, односно они за које је претходно добијена сагласност из става 1. овог члана.

Уговор о додели средстава закључује Министарство са корисником средстава. Министарство прати, анализира и врши надзор над реализацијом пројеката и коришћењем средстава.

Влада прописује ближе услове које морају да испуњавају корисници средстава из става 2. овог члана, услове и начин расподеле средстава, критеријуме и мерила за оцењивање захтева за расподелу средстава, начин праћења коришћења средстава и уговорених права и обавеза, као и друга питања од значаја за додељивање и коришћење средстава министарства намењених за заштиту животне средине, а која се додељују по јавном конкурс из става 1. овог члана.

Министар прописује ближе услове за доделу и коришћење средстава министарства намењених за заштиту животне средине, а која се додељују по јавном конкурс из става 1. овог члана.”

Члан 33.

У члану 90в став 1. мења се и гласи:

„Намена и коришћење средстава министарства врше се у складу са законом, националним програмом заштите животне средине и стратешким документима, као и инфраструктурним пројектима у области животне средине, и то за:

- 1) заштиту, очување и побољшање квалитета ваздуха, воде и шума;
- 2) заштиту, очување и побољшање квалитета земљишта, санацију, ремедијацију и рекултивацију загађеног односно деградираног земљишта, уређење деградираних површина у смислу привођења намени, очувања карактеристика предела, заштите природних добара, као и обезбеђивања услова за одмор и рекреацију човека, примену мера заштите земљишта од ерозије, спровођење мера за смањење утицаја загађеног земљишта на промену климе, биодиверзитет, квалитет подземних и површинских вода, ваздуха, здравље људи и сл., као и друге намене у складу са посебним законом;
- 3) смањење утицаја климатских промена и предузимање мера адаптације, укључујући заштиту озонског омотача;
- 4) санацију неуређених депонија, смањење настајања отпада, поновну употребу, третман, односно поновно искоришћење и одлагање отпада;
- 5) програме, пројекте и друге инвестиционе и оперативне активности из области управљања отпадом, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- 6) увођење чистије производње за рад постројења и обављање активности, као и за прилагођавање захтевима заштите животне средине;
- 7) технологије и производе који смањују оптерећење и загађење животне средине;
- 8) за финансирање набавки биолошких, биотехничких и хемијских средстава и препарата, потребних ради сузбијања штетних организама (животињских, биљних и др.), њихових заједница и станишта, носиоца вируса, који представљају опасност по здравље људи и животну средину;
- 9) заштиту и очување биодиверзитета, збрињавање повређених, болесних, одузетих или заплених примерака дивље флоре и фауне, укључујући активне мере заштите као што су реинтродукција, репопулација и одржавање станишта;
- 10) подстицање одрживог коришћења заштићених подручја;
- 11) унапређивање и изградњу инфраструктуре за заштиту животне средине, посебно за заштиту од буке, као и за израду стратешких карата буке и акционих планова;
- 12) подстицање коришћења обновљивих ресурса;
- 13) подстицање еколошки прихватљивог вида транспорта;
- 14) подстицање одрживог развоја, осим пројеката унапређења енергетске ефикасности;
- 15) оперативни рад и даљи развој мониторинга и информационог система;
- 16) унапређење система информисања о стању животне средине, праћење и оцењивање стања животне средине, као и увођење система управљања животном средином;
- 17) подстицање образовних, истраживачких и развојних студија, програма, пројеката и других активности у области заштите животне средине, укључујући и демонстрационе активности;
- 18) финансирање превентивних мера ради спречавања удеса;

19) финансирање интервентних мера у ванредним околностима загађивања животне средине, рекултивацију и санацију загађеног простора;

20) уклањање извора јонизујућих зрачења из радиоактивних громобрана и збрињавање напуштених извора јонизујућих зрачења непознатог власника, односно корисника;

21) унапређивање и изградњу инфраструктуре за заштиту од нејонизујућих зрачења;

22) рекултивацију и санацију историјског загађења (јаловишта, индустријских депонија и сл.);

23) финансирање програма еколошког образовања и јачања јавне свести о питањима очувања животне средине и одрживог развоја;

24) припрему и суфинансирање пројеката који се финансирају из претприступне помоћи Европске уније у складу са чланом 89. ст. 3. и 4. овог закона, као и непредвиђених трошкова везаних за реализацију тих пројеката;

25) суфинансирање пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи и других финансијских извора који захтевају суфинансирање;

26) финансирање националних контрибуција у складу са ратификованим међународним конвенцијама и протоколима;

27) развој јавно-приватног партнерства у активностима заштите и унапређивања животне средине;

28) финансирање других активности у складу са овим законом и прописима у области заштите животне средине”

У ставу 4. речи: „Зеленог фонда Републике Србије” замењује се речју: „министарства”.

Члан 34.

Члан 90г брише се.

Члан 35.

У члану 101. став 3. мења се и гласи:

„Влада прописује врсту, висину, критеријуме, услове и начин доделе подстицајних средстава из става 2. овог члана у сврху доделе подстицајних средстава.

Члан 36.

У члану 109. у став 3. речи: „над извршавањем” бришу се.

У ставу 4. речи: „над извршавањем” бришу се.

Члан 37

У члану 110. у ставу 1. тачка 15) брише се.

Члан 38

У члану 111. у ставу 1. тач. 18) и 26) бришу се.

Члан 39.

У члану 117. у ставу 1. тачка 12а) брише се.

Члан 40.

У члану 117а у ставу 1. тачка 16а) брише се.

Члан 41.

Члан 118. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) узнемирава, злоставља, озлеђује и уништава дивљу фауну, односно разара њена станишта (члан 27. став 2);

2) уништава, кида или на други начин пустоши дивљу флору, односно уништава и разара њена станишта (члан 27. став 3);

3) сакупља или ставља у промет одређене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства, односно супротно условима утврђеним у дозволи (члан 27. став 4);

4) извози или увози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 2.).”

Члан 42.

У члану 120. став 1. тачка 11а) речи: „акциони, односно” бришу се.

Тачка 16а) брише се.

Члан 43.

Члан 123. брише се.

Члан 44.

У члану 124. у ставу 1. речи: „а у року од две године од дана ступања на снагу овог закона акционе планове из члана 65. овог закона,” бришу се.

Члан 45.

Члан 125. брише се.

Члан 46.

Члан 126. брише се.

Члан 47.

Прописи који се доносе на основу овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.